53e jaar. — Nr 73.

Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden.

Zaterdag, 20 Juni 1908.

Men schrijft in te Tongeren bij V. TOLLEN, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever. Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week 6 fr. per jaar.
Twee " " 5 "
Een " " 4 "

Een blad afzonderlijk 10 centiemen

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels voorzaan of binnen in het blad 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD.

TONGEREN, DEN 20 JUNI 1908.

HET FEEST VAN HET ALLERH. SACRAMENT.

Wij zijn in de prachtige en bloemrijke dagen van de maand Juni.

Indrukwekkend zweeft de feestzang onder de gewijde bogen des tempels en langzaam en statig zingt het koor : *Laudà, Sion, Salvatorem* : Zing, Sion, het lied uwen Verlosser ter eer !

Buiten de Kerk is ook nides in feestgewaad ; in stad en dorp zijn alle huizen en huurten met vloggen, kransen en festoenen, met eerebogen en rustaltaren versierd, want de Sacramentsprocessie zal straks haren zegepralenden omgang doen.

Zegepralend, inderdaad, want op de gansche lengte van den weg, door den schoonen en indrukwekkenden stoet, door het Allerheiligste gedragen, staat eene ontelbare volksmenigte geschaard, niet om als bij een zegepralend in triomfe van eenen keizer of koning hare verkleedheid en geteerwiedd in zegenen en indrukwekkende betoogingen uit te leven, maar wel om ingedoken, eerbiedig en nederig den pleegtigen en geestverheffenden stoet te zien voorbij trekken en den zegen te ontvangen van den Koning der Koningen, den Hemelschen Vader die al zijne kinderen bemint en zegent ; de brave, vrome kristenen tot aanmoediging en vahnarding, de lauwen en zwakken tot versterking en opwekking, de verdwaalden tot verlichting en aansporingen om op den rechten weg, den weg van het goede terug te keren.

* * *

De aarde, ja de gansche aarde moest dit feest vieren met eene diepe dankbaarheid, met eenen algemeenen geestbrist ; zij moest vol blijdschap zijn om deze onvergelijkelijke gave te vieren : de tegenwoordigheid van God te midden der menschen.

Want deze waarachtige tegenwoordigheid van God op de wereld is, met de Menschwording waarvan zij de voortzetting is, het hoofdfeit van het leven op deze wereld.

Door haar is God niet alleen op de aarde neergedaald, heeft er geleefd gelijk en verbleven, maar Hij verblijft er nog. Hij heeft er zich zelf vernietigvuldigd en op zoodanige wijze, dat hij niet alleen onze tempels, maar onze ziel en lichaam alom vervult.

Het is de steun der menschheid en hare opperste eer : de dedineming aan de Godheid.

Goddelijke gave, goddelijke denkbeeld dat hoal alleen kan uitvinden en dat zoodanig de gedachten van den mensch overtreft, dan zoo een mensch, zelfs met de sterkste verbeeldingskracht op zulk een hedaagt had kunnen komen.

De verhevenheid van deze instelling moet zelfs den geest der ongelooviigen treffen ; het denkbeeld dat eenen waren en levenden God te midden zijner schepselen plaatst en zich aan hen mededeelt moet hen ten minste door zijne schoonheid treffen.

* * *

Voorzeker is het een van vele zijden onbegrijpelijk mysterie, maar negentien eeuwen van geloof en godsdienstige beoefening in de gansche wereld heeft deze geheimenis zulk eene bekrachtiging gegeven te midden der volkeren, dat zij onloochenbaar geworden is.

Hoe zou men immers negentien honderd jaren lang ceneredienst durven bevestigen en uitoefenen, zoo hij eene bedriegerij was.

En hoe zoude zulke bedriegerij gedurende eene zoo lange reeks eeuwen, zoo vele en zoo groote geesten tot medeplichtigen hebben gehad, welke de meest edele lijdt tot roem verstrekken ? Neemen wij er slechts twee, welke de hoogste toppunten van het menschelijk verstand bereikt hebben :

Bossuet, de prins der redenaars en onversagdste en overtuigdste verdediger van het H. Sacrament des Altaars en den H. Tabernakel van de wijgesten, die de schoonheden van het goddelijk geheim uitgelegd, geviert en bezongen heeft.

Wij mogen echtij voegen dat deze goddelijke instelling om zoo te zeggen noodzakelijk was om de volmaking van het Kristendom te bewerken. Zoo er een God is, moet er een godsdienst zijn, dat wil zeggen een eeredienst aan dien God bewezen en bijgevolg eene offerande en een slachtoffer, dat is de grondslag van elken godsdienst tot het vervallen menschendom.

En zoo deze godsdienst tot het einde der eeuwen moet duren, dan wordt er ook eene offerande en een slachtoffer verlangd tot de volmaking der eeuwen duurt. De Zoon Gods kon alleen dit slachtoffer zijn, dan al de andere afgeschaft zijn en daar Hij alleen het te bestellen Kwaad overtreft. Hij moet dus als slachtoffer tot het einde der tijden op deze wereld blijven.

Dit is ons geloof. Wij gevoelen de behoefte het uit te drukken geluranede dit groote feest dat eene onvergelijkelijke weldaad voor het menschdom is. X.

De toekomst.

Lezer, hoed u vandaag een stond met mij op. Ik wil, zoo goed ik kan, ten minste, uwe aandacht nopens een gewichtig punt vestigen, en zien of in dat punt uw gevoelen met mijne niet zou kunnen overeenstemmen.

Het is op de toekomst dat ik het gemunt heb, op de toekomst, waar men zoo weinig op denkt.

« De toekomst hoort der jeugd » zingt de dichter.

Ja, zaar welke jeugd ?

Zal het den katholieken, zeggen, godsdienstigen mensch zijn ? of den onchristenen, onzerijken geloofsverzaker ?

Gelijk wij de hoofdmacht der wereld met alle krachten zien werken tegen al wat de katholieken tot heil en bestaan der samenleving willen instellen en verspreiden, moet ij noodzakelijk ; het laatste zegeveren, indien wij niet, met mag meer kracht den zij, hare verderfelijke werking stuiten, om haar snel rijk in den pool, waarnaar zij ontstoud, krug te stoeten.

Ziet men niet dat de goddelooze jeugd, met zekere iertheid, de ouderen helpen om den val van den godsdienst te bespoedigen, en, zoo doende, het slachtoffer, door den godsdienst verdedigd, ook bevaart tot ruinen der menschenen ? Ziet men niet dat hare handeling, hare woorden en zinnebeelden van zedeloosheid getuig zu ? — Hare tokaien dienen nog tot verdeel, en de straten zelfs geven den weergalm hare orgeniitskreten in regelmatigmaan.

Het kwaad neemt steeds toe en dusdanig meet de samenleving, meest in de werkende klas, door den kanker des ongeloofs en den haat tegen 't goed dooi vermoerderen, toeiat, wel niet eene algemeene, toch zeker eene overgroote volksmaat den tot hiaar afdalen zal, die haar den afgrond leidt.

En toe staat het daartegen met de christene jeugd ?

Gaat dank ! er zijn krachtadige, ijverige, godsdienstverdedigende jonge lieden, die zonder schromen noch menschelijke opzicht, de voorschriften van onberispelijk bewandelen en daardoor als toonbeeld der lofwaardige, sterke verderfelijke jeugd ter strekken mogen, en als toekomende nakeiis der hoop in de toekomst, boven de geloofsdoopers uitschijnen.

Doch al te groot is het getal der onverschilligen, die door hun gedrag bewijzen geene rekenschap te houden van het gevaar waarin zij kunnen vergaan. Zij toeven door hunne doenwijze geene genegenheid te hebben tot het goed. Het zijn brooien vaten die bij den lichtsten stoot kunnen breken. Wat mag hun doel wezen in den roem der goede zaak ? Waar is hun plichtgevoel ? Hun hart spraak doch zij leven dood. En van hunne werkzaamheid, zelfs als alles mag wel uitvalt, mogen zij niet veel goeds zeggen. Zij hebben hier en daar toch iets gedaan maar aan standvastigheid niet gedacht.

— Indien de overigen hun voorbeeld moesten volgen, kon men altaas aardige tijden beleven en de bitterste gevolgen waren ons deel.

En zoo moet het goed het kwaad veroveren ?

Dat kan niet zijn !

Hoe talrijk de goddelooze jeugd haren kwaden invloed overal doet indringen, zal de zwakke, lauwe, christene jeugd, door die macht, teamen met hare listen, alleangkens afvallen en zich met haar vermengen, want onverschilligheid leidt tot plichtverzuim en later tot het kwaad.

Niet lang heeft de boze zijne netten te werpen om overvloedige vangst te doen en de lichtaandigen aan hem te verbinden.

Zoo zal de toekomst hem behooren.

Doch dat mag niet !

De toekomst moet aan ons, de christene jeugd zijn.

Wie als huisvader een kind heeft dat alles lichtzinnig over het hoofd kijkt, bewake het strenger, om zorge het recht en plicht voor oogen te houden, opdat het aan gehoorzaamheidiger, een steen der vredelievende maatschappij zou worden.

De ouders leeren dan eerstens stapen behoeden het strukkelen ; vaderlijkt zal het kind wel van zelf, door eigen begrip en eigene doening, den goeden weg volgen en eindigen.

Vroomheid, plichtgevoel en godsdienstliefde zijn ons zeddelijk en stoffelijk gelnk, maar moeten gevoed worden en bekrachtigd door voorbeeldig werken. — Vaderlijkheidt tot verdeel.

Christene vaders, moeders, overweegt !

Jonge lieden, denkt op de toekomst, werkt !

Tegenover de verkeerdende jeugd, die steeds in grootkracht toenemt, moet de *christene* jeugd eene moedige propaganda stellen, waarbij dan wa ruchtwanden raad der anderen het zaad tot wasdom en vruchtenteelt voor de toekomst moet werpen.

Een van de twee : of de christene toekomst, en vrede in de maatschappij ; of de goddelooze, en nijd, oproer en ontredenkaarsigheid.

Dat gaat mij niet aan !

Zie daar een woord dat wij dikwijls hooren.

Dit woord behelst vele dingen die goed zijn als ze goed verstaan en goed gebruikt worden ; en slecht als ze kwaijk verstaan en kwaijk te passe gebruikt worden.

« *Dat gaat mij niet aan !* » Mochten al deze die den naam van *christen*, gelijk op welk gebied, verdienen, dit woord gedurig voor oogen hebben en in 't werk leggen : de helft van de overbeslagen waarin het menschdom verkeert zouden verminderen.

Wij zouden dan aan deze mogen zeggen : Gaat zoo vriendje, ge verstaat de gulden spreuke : « Schoenmaker, blijf bij uwen leest ! »

« Dat gaat mij niet aan ! »

Eilaas dit woord is meestendeels de dekmantel van de onverschilligheid in de zaken, waarin het den mensch niet begelaten is onverschillig te zijn.

Ze vriend lezer, mijn indicht is niet daarop een sermoen te doen.

Elach ik ou in het voorbijgaan een woordje willen reppen over eene soorte van onverschilligheid, die eene ware plaag is geworden op onze dagen : de onverschilligheid aan godsdienstige vraagpunten.

Eene plaag, zeg ik, en inderdaad : de onverschilligheid in zake van godsdienstig onderwijs komt men tegen, met alhoon bij deze verlatene menschen die de plichten, door den godsdienst opgelegd, verzuimen ; maar bij eer veiem die den godsdienst van harten geneigen zijn.

* * *

Reeltuut gesproken : de handelwijze is hoogst onredelijk.

Welhoe ? gij zeit christen te zijn en het geloof uwer voorvaderen getrouw te willen, gij weet en gij gelooft, en waar 't pas, zij bekent dat er boven de stoffelijke belangen andere zijn die de mensch meet benartigen, om na dit vergankelijk leven het onvergankelijke te genieten.

En niet ! de waarheden, die uw christelijk leven betreffen, gij kent er soms zoo weinig van !

Gij oefent misschien een ambacht uit ; en indien gij den dag van vandaag, te midden dien bevigen « *strijd voor 't leven* » aan uw brood wilt geraken, zult gij trachten een goede ambachtsman te zijn : dus uwen stiel wel leeren kennen, op de hoogte zijn van den voortuitgang en alle nieuwe uitvindingen dienaangaande gretig waarnemen. Anders zijt gij beschikt om eenen dompelaar te zijn wien bittere dagen wachten.

Indien gij *oortuigde* christen zijt, zeg mij : is het niet onredelijk min lezer te hebben wanneer er zaak is dien godsdienst te kennen die, en uw eeuwig, en ja zelfs uw tijdelijk geluk moet verzekeren ?

* * *

Oh ! wisten de menschen wel verstaan welke *eere* het is in den godsdienst wel onderwezen te zijn !

De katholieke godsdienst !

Door een God-mensch gesticht, heeft hij de proef van 19 eeuwen doorstaan, de machtigste verstanden als leeraars en verdedigers gehad, bij duizenden heiligen voortgebracht, barbaarschheid doen wijken voor licht en beschaving : in een woord, het gevallen menschdom herschapen.

Zijne leering heeft de bewondering verwekt van vele ongelooviigen ja goddeloozen zelve.

Is het dus geene dwaasheid, geene luiharigheid christenen te vinden die, tegenover de spotternijen der boozen, soms op hun ongemak zijn en beschaamd staan ?

* * *

Leert uwen godsdienst wel kennen en gij zult hem genegen en den godsdienst wel onderwezen te zijn !

Vergeetgeet u niet daarvan eene opperflakkige kennis te hebben : zooveel het uw tijd en uwe talenten toelaten, tracht eene *grondige* kennis te verwerven.

Overleest zij te geschiedenis, zoo leerzaam en zoo aantrekkelijk.

Wapent u ook tegen de opwerpingen, die nopens hen godsdienstgeloven worden.

Goede boeken en schriften over die stoffe zijn er zooveel zij begeert.

BUITENLAND.

Nederland. — EEN TRAGISCH BATO. — Dinsdag avond viel een knaap van 10 jaar oud, al spelende te water, in de Marineharen te Vlissingen. De Belgische loodsscerling Philip De Moor, werkzaam op een in de rijkjeid liggend loodsvaartuig, sprong zonder aarzelen te water, greep den reeds zinkenden knaap bracht hem aan den kant, alzaar hij door de andere omstanders verder geholpen werd.

Frankrijk. — LUCHTREIZIGER IN NEZ. — De ballon *Electric* was te Marseille opgestegen, met den luchtreiziger Latruffe. Na zeer lang over de stad te zijn gedreven, werd de ballon medegesleept in zee.

De luchtreiziger werd gered ; zijn ballon kon evenens aan land worden gebracht.

— EEN PRIJS VAN 200,000 FRANK. — Het groot lot van 200,000 fr. der Loterij van Roubaix is gewonnen geworden door den jongen werkman-ketelmaker, Antoine David, 26 jaar oud. Sedert verscheidene maanden was de jongeling zonder werk en had ten laatste arbeid gevonden aan boord van de *Iene*.

Zondag was hij te Roubaix een bezoek komen brengen aan zijne verloofde en vernam er het blijde nieuws.

Vader David heeft vijf kinderen, waarvan Antoine de oudste is.

— EEN OUDDE KONING. — De oud-koning van Annam, Than-Thai, laat aanderaal van zich spreken. Opgesloten in eene stad, dichtbij Saigon, heeft hij zich als eertijds, weer overgeleverd aan gruweladen.

Met eenen hamerslag heeft hij den schedel verpletterd van eene zijner vrouwelijke gunstelingen. Daarna schopte en sloeg hij de ongelukkige zoor hevig. Met veel moeite kon men er in gelukken het slachtoffer uit de handen van den gek te halen.

Na is er sprake van, den waanzinnigen oudsouverein voor goed op te sluiten. Maar ten gevolge der jongste onlusten in Annam, aangestookt door de partijgangers van den kranksinnige, is het waarschijnlijk dat Than-Thai niet zal in Indo-China, maar in Algerie opgesloten worden.

— BINNENGEVVCHT. — Te Bacquignies, bij Avesnes, had zekere Bacquet een meisje van zeven jaar in een koorenveld gesleept. Op haar schreeuwen kwam eene vrouw toegeloopen. Een kameraad van Bacquet vie, echter op de vrouw aan om te verhinderen, dat deze zijn vriend de proef zou nemenen. De vrouw riep luide om hulp, zoodat een paar boeren op het gerucht afkwamen. Bacquet en zijn vriend namen de vlucht. Het meisje vertoont duidelijke sporen van de vingers van Bacquet om hare keel.

Men kreeg Bacquet te vatten en leverde hem over aan de gendarmen. Er ontstond een volksoploop en toen de gendarmen met Bacquet naar de statie wilden gaan om hem in den trein mee te nemen, vielen de menschen op hem aan. Zij sleegen hem half dood en rukten hem een oor af.

Eindelijk slaagden de gendarmen er in Bacquet in den trein te krijgen. Nog gat de menigte haar pogingen niet op om den booswicht te straffen. Verscheidene menschen gingen voor de locomotief van den trein liggen en riepen : We laten hem niet ontsnappen, goons Solailland. Ze moeten hem terstond het hoofd afslaan.

Het heeft een uur geduurd voordat de trein in beweging kon komen.

Servië. — De zaken schijnen in Servië niet al te rustig te zijn.

De huidige koning Pieter Karageorgevitch is, gelijk men weet, op den troon gekomen nadat zijn voorganger Alexander Obrenovitch en koningin Draga, door militaire samenzweerders vermoord waren.

Of Pieter Karageorgevitch, plicht heeft in dien koningsmoord, is niet bewezen, maar algemeen wordt vermoed dat hij van het komplot wist.

Aan de Europeesche hoven wordt de Koning van Servië niet ontvangen en dat werkt op de zenuwen van het Servische volk.

Een opzienbarend feit komt zich nu te Belgrade zelf voor te doen.

De Koning wonnde, ter gelegenheid van een nationaal feest, met al de notabelen der hoofdstad een plechtigen dienst bij in de (schismatiek-grieksche) kerk, onder welke een welsprekende predikant een sermoen deed.

Het historisch feit besprekende, waarvan men den verjaardag vierde, bracht hij luide aan het roemrijk standvis der Obrenoviten.

Hij herinnerde dat honderd jaren geleden, prins Michel Obrenovitch eene groote overwinning behaalde op de Turken.

Hij wees op het graf van dien prins, die in de Hoofdkerk begraven werd, zeggende :

« Daar rust een vorst, die zonder eenen druppel bloed te vergieten aan Serbië zijn erfgoed terugschenk en die op zijne beurt viel als het slachtoffer van eenen beruchten moordenaar. Schande over den schelm die den dood van dezen vaderlandslievenden prins heeft gewild ! »

De spreker voegde verder nog het stamboum der Obrenovitch en verzocht zijne toehoorders met hem bidden te roepen : *Eere zij hem !* Heel de vergadering riep als uit een mond : *Eere zij hem !*

Men kan denken hoe koning Pieter daar zat te kijken ; hij die ook, door den moord van den laatsten Obrenovitch, op den troon geklommen is.

Dat voorval heeft in Belgrade eene groote opschudding verwekt.

Koning Pieter leeft in gedurige onrust ; het volk bemint hem niet, en met de partij der moordenaars van koning Alexander mag hij met al te zeer bevriend zijn, of 't zou nog zijn aanzien doen dalen.

Hij mag er ook niet slecht mede staan want hij weet dat zij hem evengoed als Alexander zouden durven vermoorden.

Duitsoland. — VERDRINKING ? — Uit Düsseldorf wordt gemeld, dat daar het gezin van den deurwaarder Siewers ziek is geworden na het gebruik van Hollandsche kaas. De deurwaarder zelf is al bezweken. Er is een onderzoek ingesteld.

— VERDRONKEN. — Te Berlijn heeft men twee meisjes, van 10 jaar, die samen zonder toezicht een bad namen, verdronken in de kuip gevonden.

— VERPLETTERD. — Een jonge beeldhouwer van veel talent, die te Munchen bezig was een blok marmer te bewerken, is onder dien blok verpletterd, toen deze, ingevolge eene verkeerde beweging van het slachtoffer, het evenwicht verloor en omviel.

— GRAFSCHENDERS. — Te Schönau hebben misdadige handen 14 graven geschonden. Zij hebben in den grafkelder der kerk de kisten opengebroken en den inhoud verstrooid. Een geraamte hadden zij recht tegen den muur gezet. Geen spoor van de schuldigen.

— DOODGEBLIKSEMD. — Te Altenessen is een werkman, die in den hof van een bakker arbeidde, door den bliksem gedood. Ook het paard van den bakker werd doodgeslagen.

Bij Wahlburg zijn de landbouwer Finke, zijne vrouw en zoon door den bliksem gedood.

Te Traumstein is de bliksem gevallen op eene schuur waar 50 werklie zich schuilden ; zeven hunner werden gansch verlamd.

— DIERENTEMSTER GEBETEN. — Een vreeselijk tooneel heeft schrik verspreid onder de toeschouwers in een volkstuin te Munchen.

De dierentemster Filly Bebe (die ook nog te Gent optrad), werd door een der leeuwen in de keel gebeten. Met bloed overdekt, gelukte zij er toch in de kooi te ontvluchten. Niettemin terhegen zij den volgenden dag, overtuigd dat zij zou verloren zijn, zegde zij, indien zij de beesten liet blijken dat zij bang was.

— VERDRONKEN. — Een hartroerend drama gebeurde aan de oevers der Moezel, te Remiremont. Twee werkjongens eener spinnerij, Begel, 18 jaar en Marchal, 20 jaar, namen een bad in de Moezel. Begel kon niet zwemmen en verloor grond. Marchal zwom hem ter hulp en haalde hem op, maar de drenkeling klampte zich aan hem vast en verlamde zijne krachten. Beiden zonken. Verscheidene zwemmers poogden hen bij te staan, maar te vergeels. Uren nadien haalde men hunne samengeklampte lijken op.

— EENE KINDERZIEKTE. — In de raadsvergadering te Schoneberg, bij Berlijn, is de burgemeester ondervraagd ondervraagd over de microspore, eene besmetteijke haarziekte. dit daar onder de schoolkinderen heerscht.

De burgemeester deelde mede, dat de ziekte in het Antoniusstift was uitgebroken en zich van daar over andere scholen verspreid had.

Er zijn veertig dokters aangenomen om de ziekte te bestrijden. Uit naburige gemeenten komt bericht, dat de ziekte zich daar ook vertoont. Geheimraad prof. Hiis, op dit gebied de ervarenste geneesheer ter wereld, leidt den veldtocht en heeft dringend geraden onverwijld maatregelen te nemen, ten einde de ziekte in haar begin te stuiten. Het is geene gevaarlijke ziekte, maar eene « schoonheidsziekte ». De jongens (bij meisjes vertoont zij zich nog niet) zien er uit als schuurtige schapen.

Rusland — GROOTE BRAND. — 't Is eigenlijk in de voorstad Hask van de stad Dvinsk, dat de brand is uitgebarsten. 170 huizen, waaronder de kazerne van het livonisch regiment en de woning der officieren, zijn vernield.

Volpens sommige geruchten is kwaadwilligheid in het spel.

— GROOTE DIEFSTAL. — Het juweelenmagazijn Gordon, het prachtigste van St-Petersburg is door dieven bezocht, die voor 400,000 roebels juwelen hebben meegenomen. Geen spoor van de daders, die, denkt men, met hunnen buit naar den vreemde zijn gevluchtt.

Japan. — EENE RAMP. — Vijftig visschersbooten zijn vergaan, op de baai van kagoshima. Er zijn 350 menschen verdronken. Het bestuur der provincie heeft hulp gevraagd in het arsenaal van de marine te Sasebo.

Amerika. — DURE WINDVLAAG. — Bij Buffalo, New-York, ligt een groot kamp van de staatsmilitie. Zaterdag nacht werd deze tentenstad bezocht door een geweldigen storm, die veel verwarring aanrichtte. Veel hooggeplaatste officieren, onder wie generaal Grant, moesten even als de manschappen, den verderen nacht onder de stortregen in het open veld doorbrengen. Ook deteat van den kwartiermeester werd omgeblazen en van den aanwezigen geldvoorraad werd 25,000 dollars in papier door den wind gepakt en door dat kamp verstrooid. Oischoon het niet ontbrak aan ijverige

KLAVER VAN VIER

Een roman uit den tijd van het Schrikbewind.

2e vervolg.

— Pardi, zegde hij met een oogje op Sally, als dit Engeland is, ben ik er meo tevreden !

— Ja, ja, — dit is Engeland, mijn jonge vriend, viel Lord Antony lachend in. Maar pas op ! want wij zijn hier erg moreele menschen en de losse zeden van *la belle France* zijn ons een gruwel, Vicomte.

Lord Antony had links van de Comtesse plaats genomen, Jellyhand vulde de glazen en schoof de stoelen bij. Sally diende de soep rond. Alleen het jonge meisje en Sir Andrew Foulkes stonden nog altoos bij den haard, zwijgend in elkaars aanblik verzonken, alsof het elen hun niet aanging.

— Susanne ! klonk de strenge stem van de deftige Comtesse.

Susanne kleurde weer. De stem harer moeder bracht haar tot de werkelijkheid terug en met een gehoorzaam « ja, mama, » nam zij meo hare plaats aan de tafel in.

Zij vormden een opgewekt gezelschap, zoo als zij daar zaten : Sir Andrew Foulkes en Lord Antony Dewhurst, twee typisch goed uitziende, welgeboren Engelschen van 't jaar 1792, en de aristocratische Fransche gravin met hare twee kinderen, zooveen aan het vreeselijkste gevaar ontsnapt en nu veilig op den Britschen bodem.

In den hoek hadden de beide vreemdelingen blijkbaar hunne laatste partij gespeeld. Een banner stond op en, met den ruiz naar het gezelschap aan tafel, wikkelde hij zich in zijn grooten, met drie kragen voorziene jas. Terwijl hij dit deed, zag hij haastig rond, en toen hij allen druk sprekend en lachend zag, mompelde hij het woord : Gauw !— waarop zijn kameraad met de vlugheid van een koordenwaser, op zijne knieën gleed en stil wegkroop onder de eiken bank. Hierop meten hij ongezien nacht ; sloeg de vrosendeing uit de kamer.

Niemand aan de tafel had deze stille en vreemdaardige manoeuvre opgemerkt. Maar goedra de vreemdeling de deur achter zich gesloten had, slaakten allen een zucht van verlichting.

— Eindelijk onder ons ! zegde Lord Antony vrolijk. Waarop de jonge Vicomte opreos, met zijn glas in de hand, en, met de grootste affectatie van zijnee tijd, den toost uitbracht :

— Op Zijne Majesteit George de Derde van Engeland ! Moge zegene hem voor zijne gastvrijheid jegens ons, arme bannelingen !

— Op Zijne Majesteit den Koning ! herhaalden Lord Antony en Sir Andrew, terwijl zij al drinkend de daad bij het woord voegden.

— En op Z. M. Koning Lodewijk van Frankrijk ! het Sir Andrew er plechtig op volgen. Moge God hem bescherm en hem de overwinning geven over zijne vijanden !

Allen stond op en dronken deen toost zwijgend. Het lot van den ongelukkigen koning, thans de gevangene van zijn eigen volk, scheen een schaduw te werpen zelfs op het blakende kast-deinsgeelint van hans Jellyhand.

— En nu nog een glas op M. den graaf De Tournay de Kasserive ! zegde Lord Antony monter, dat wij ook hem eerstdings in Engeland mogen verwelkomen !

— Ach, mijnheer, zuchtte de Comtesse, terwijl zij met bevende hand haar glas aan haar lippen bracht — dat durf ik aanwenjks hopen. Ik bid — ik vertrouw op God — maar...

— Zeker, Madame ! viel Sir Andrew Foulkes in — op God moogt ge vertrouwen, nu gij zelf met mejufvrouw Susanne en den vicomte reeds veilig hier zijt. Maar vertrouw ook een weinig op uwe Engelsche vrienden, die geworven hebben den graaf ongedeerd over het Kanaal te brengen, zooals zij het u hebben gedaan.

— Waarlijk, waarlijk, mijnheer, hernam zij — ik heb het volste vertrouwen in u en uwe vrienden. Uwe taam heeft zich verspreid over geheel Frankrijk. De wijze waarop wij en anderen aan de klauwen van de Parijsche beesten zijn ontsnapt, grenst aan het wonderbaarlijke — en dit alles door u en uwe dappere medestanders.

— Wij waren slechts de handen, de werktuigen, Madame la Comtesse...

— Maar, mijn schigenoot, mijnheer, hernam de gravin met trillende stem — hij verkeert in zulk een dondelijk gevaar — en ik zou hem moet hebben verlaten — als 't niet was geweest voor mijne kinderen. Zij weigerden te gaan zonder mij — en daar gij en uwe vrienden mij zoo plechtig verzekerdet, dat ook mijn man gered zou worden, daarom heb ik mij laten overhalen tot het verlaten van mijnen plicht. Maar, o, nu ik zelf hier ben, in dit heerlijke, vrije land, en ik denk aan hem, die daar vlucht en moet om zijn leven, gejaagd als een wildeloos dier — en knagt mij zoo het zelfverwijt ! Ach, ik had hem nie in stem verlaten ! Ik had hem niet moeten verlaten !

De arme vrouw zonk ineen. Vermoeiens, bed en aandoening waren voor hare aristocratische zelfbeheersching te sterk geworden. Zij weende stil, terwijl Susanne naar haar toeliep en haar de tranen van de wangen kuste.

— Vat moed, vat moed, mama ! vleide het meisje. En toen, met een strakenden blik naar sir Andrew, riep zij uit : Wat mij betreft, mijnheer, ik vertrouw u volkomen — en ik weet dat ge mijn lieven vader veilig naar Engeland zult brengen, zooals gij het ons hebt gedaan !

Dit werd gezegd met zooveel zekerheid, met zulk een geestdraft van hoop en geloof, dat als met een toovertaag de tranen der gravin gedroogd werden en een glimlach op aller lippen kwam.

— Uij maakt mij beschaamd, mejufvrouw, gaf sir Andrew ten antwoord. Want hoewel mijn leven tot uwen dienst staat, ben ik slechts een nederig werktuig in de handen van onzen grooten aanvoerder, die uwe ontsnapping heeft ontworpen en uitgevoerd.

III.

Die laatste woorden van Sir Andrew Foulkes scheenen bij de Fransche vluchtelingen eene zekere verwondering te wekken. Mademoiselle Susanne, die in hem alleen haren redder had gezien, zag hem met onverholen bevreemding aan.

— Uw aanvoerder, Mijnheer ? zeide de Comtesse. Ja, natuurlijk moet er een aanvoerder wezen ! Daar had ik niet eens nog aan gedacht ! — Maar zeg mij dan toch wie en waar hij is ! Wij willen onmiddelijk tot hem gaan, om hem voor hetgeen hij voor ons gedaan heeft, op onze knieen te danken !

— Helaas, Madame, zeide Lord Antony — dat is onmogelijk.

— Onmogelijk ? — Waarom ?

— Omdat de Klaver van Vier in het duister werkt. Zijne persoonlijkheid is onder een plechtigen eed van geheimhouding slechts aan zijne aanstevertrouwd en bekend.

— De Klaver van Vier ? riep Susanne met een vroolijken lach. Wat een grappige naam ! Wat is de Klaver van Vier, Monsieur ?

Zij zag Sir Andrew met kinderlijke nieuwsgierigheid aan ; en to gelijkertijd begon het geblaat van den jongen man te struiken van geestdrift. Verzering en bewondering voor zijnen aanvoerder stonden op zijn aangezicht geschreven.

— De Klaver van Vier, Mademoiselle, zeide hij eindelijk, is, zooals ge zeker weet, een nederig kruidje van het veld, dat tamelijk zelde kam is, en dat, naar het volk beweert, den vinder geluk aanbrengt. Maar tevens is het de naam, achter welken zich de beste en dapperste man ter wereld verbergt, om dezelfde beter de edele taak te kunnen uitvoeren, nan welke hij zich gewijd heeft.

— Ja ja, viel de jonge vicomte in. Ik heb van die Klaver van Vier wel hooren spreken. Zij seggen te Parijs dat, telkens wanneer er een royalist naar Engeland is ontsnapt, die duivel, Fouquier-Tinville, eene mededeeling er van ontvangt, gezamenlijk met de afbeelding van een vierbladerig klavertje.

— Zoo is het, gat Lord Antony too.

— En dat heeft hij zeker ook heden weer zulk eene mededeeling ontvangen ?

— Ongelwijfeld. Men kan zich voorstellen welk een gezicht hij daarbij weer heeft gezet, hahe !

— Ach, Monsieur, zuchtte de Comtesse — het klinkt mij al te romantisch, en ik begrijp het niet. Waarom heeft uw aanvoerder en hebt gij allen uw geld en uw leven veil voor ons Franssche mannen en vrouwen, die u toch wildvreemd zijn en u niets aangaan ?

— Sport, Madame la Comtesse, louter sport, lachte Lord Antony. Wij zijn eene natie van sportsmen, zooals ge weet, en op het oogenblik hebben wij ons in het hoofd gezet, voor de afwisseling, eens den haas te verlossen uit de tanden van den hond. Gevaar is er bij, dat geef ik u toe. Maar gevaar juist willen wij. Want is niet sport zonder gevaar als eene soep waarin het zout is vergeten ?

Dit alles werd op luchtigen toon uitgebracht. Maar de Comtesse schudde haar hoofd, ongeloovig. Het leek haar ongerijmd, dat deze jonge mannen en hun aanvoerder, vermoedelijk allen jong, welgeboren en welgeboren, enkel om den ville van een sport zich aan zulke vreeselijke gevaren zou lest blootstellen. Want hunne nationaliteit zou hun, indien zij in Frankrijk werden gevat, geen bescherming zijn. Zonder plichtplegingen zouden zij, van welke nationaliteit ook, wegens het helpen ontvluchten van royalisten gevonnist en ter dood gebracht worden. En toch waagden zij het, den bloedraad van de revolutie binnen de muren van Parijs te tarten — de voor de guillotine bestemde slachtoffers letterlijk schier van onder het mes vandaan te halen. Zoo iets scheen onverklaarbaar, meer dan menschelijk.

Met eene huivering herinnerde zich de gravin de gebeurtenissen der laatste dagen : haar ontsnappen uit Parijs met hare beide kinderen, alle drie verborgen onder een hoop knollen en kool in eene waggelende huifkar, nauwelijks durvende ademen, terwijl aan dien vreeselijken westelijken barreel het gepeupel huilde : « A la lanterne les aristos ! »

Het was alles zoo wonderbaar toegegaan. Zij en haar echtgenoot hadden vernomen dat zij geplaatst waren op de lijst der verdachten — hetgeen zooveel beteekende als vonnissing en dood binnen enkele dagen of uren. Toen kwam de hoop op redding : de geheimzinnige brief, geteekend met het raadselachtige klaverblad ; de korte, heldere aanduidingen ; het vertrek van den graaf de Tournay, na een hartbreekend afscheid ; de hoop op herceniging ; de vlucht met hare beide kinderen ; de overdekte kar ; en als voerman het afschuwelijke wijf, een waarlijke demon, met hare gruwelijke trofee aan den steel van de zweep.

De Comtesse zag eens rond in deze ouderwetsche Engelsche herberg, in dit hand van vrijheid en vrede, en zij sloot hare oogen voor het ijselijke visioen van dien wastelijken barreel met het bloeddorstige grauw, dat als met eene paniek geslagen afdeinde toen het oude wijf sprak van pokken en pest. Elk oogenblik in die kar had zij verwacht gevonden en herkend, gevat, met hare kinderen voor den bloedraad en onder de guillotine gesleept te worden. Het was iets als de angstigste aller droomen — en toch was het werkelijkheid geweest.

En deze jonge Engelschen, onder hunnen dapperen en geheimzinnigen aanvoerder, waagden op deze wijze hun leven om louter sport, gelijk men waagt zich den nek te breken bij eene dolle vossenjacht ?... Ondenkbaar ! Onmogelijk ! — Susanne's oogen zegden duidelijk genoeg, terwijl zij die van Sir Andrew zochten, dat zij in hem althans een edeler motief vermoedde bij dit ridderlijke reddingswerk, dan louter lust in waaghalserij.

Hoe velen van u zijn er in dien dapperen bond, Mijnheer ? vroeg zij schuchter.

— Twintig in het geheel, jufvrouw, antwoordde Sir Andrew. Een om te bevelen en negentien om te gehoorzamen. Allen Engelschen, beëedigd en verbonden tot dezelfde zaak : het redden van onschuldigen.

— God loone het u allen ! riep de Comtesse met vuur. Het is mij nog onbegrijpelijk ! Onder vreemden zulk eene toewijding, zulk eene ridderlijkheid ! En in Frankrijk zelf niets dan haat en verraad en bloeddorst — alles onder de leus van vrijheid, gelijkheid en broederschap !

— De vrouwen zelfs, in Frankrijk, zijn nog feller tegen ons geweest, dan de mannen, bracht de Vicomte in het midden.

— Ja ! het de Comtesse er op volgen, en een blik van diepe verachting en innige bitterheid schoot door hare zwaarmoedige oogen. Daar was die vrouw, Marguérite St. Just, bij voorbeeld. Zij verried den markies De St. Cyr en zijn gansche gezin aan die afschuwelijke rechtbank van slachtoffers.

(t Vervolgt.)